

MAGYAR SZÍNLAP 1812-BŐL.

A pesti magyar színészet 1807—1815-iki időszakából, aránylag igen kevés színlapot ismerünk. Annál becsesebb tehát minden egyes példány, mit a véletlen szerencséje kezünkbe játszik, nemcsak mint ritkaság számba menő emléke e fontos kornak, de főleg azért, mert rendszeren olyan tényeket tisztáz, melyeket a Játékszíni Almanachok odavetett adatai, s az egykori újságok sükszavú tudósításai nyomán csupán vázlatosan ismerttünk meg.

Az alább közlendő színlap szerint: 1. kétségtelen, hogy *Viszkots Jankó*, melyet eddig magam is eredetinek tartottam, az idézett források után, (A nemz. jsz. tört. I. k. 425 l. II. k. 415 l.), tulajdonképen nem más, mint Tuczek 1799-ben Prágában megjelent víg dalosjátékának megmagyarosítása, s így Láng Ádám szerzősége ezen darabnál teljesen tisztázva áll előttünk. (V. ö. H. *Riemann*: *Opern-Handbuch*. Leipzig 1887. 205 és 448 l.); 2. *Viszkots Jankó* nem más, mint első kísérlet az úgynevezett burlesk »játék-opera« terén, abból a fajtából, melyet a Tulokmányi Máté névre megmagyarosított Rochus Pumpnickel tovább fejleszt s nagyon divatba hoz a vidéki magyar színpadon is, úgy hogy a Nemzeti Színház deszkáiról is csak nagy sokára tudják az izléseesebb külföldi és hazai operák leszorítani; 3. ez az eddig ismert legrégebb színlap a melyen először fordul elő a Nemzeti Színház egykori művésze *Szilágyi Pálnak* a neve, kiről azt tudjuk, hogy 1812-ben szegődött első ízben a magyar színészethez, hogy aztán 6 évi megszakítás után, első szerelmét többé sohse hagyja el; 4. az egykorú Almanach adatai szerint Takács Anna 1812-ben már nem volt a pesti színtársulat tagja (N. jtsz. tört. II. 457 l.) és íme ezen április 19-iki színlapon tényleg mint működő tag szerepel, amiből azt következtetjük, hogy hihetőleg husvét vagy a téli idény befejezte után vált meg a társulattól; 5. *Viszkots Jankó* első előadását 1812 április 18-ára tettük forrásaink nyomán (i. h. II. 414—415. l.), de ezen színlap alapján 1819. április 19-én lehetett az első előadás, a mit két körülményből gyanítok és pedig a) »egy új víg opera« kifejezés révén, b) miután a »Szabad Billétek« ezen a napon »haszonvehetetlenek« voltak.

Hogy *Viszkots Jankó* úgynevezett »vasárnapi darab« lehetett, azt nem alaptalanul sejtjük ebből a színlapból. Népszerű voltát gyakori előadásai mutatják, melyek száma 1812-ben 5-re rúgott, a mi az akkori viszonyok közepette sokat jelentett, miután a műsor egyetlen darabja (A szebeni erdő) került ugyanennyiszor színre és 5-nél többször egyetlen darabot sem adtak.

Íme! egyetlen színlap, hány adatát tisztázza a magyar színészet múltjának! Valóban kívánatos volna, hogy régi színlapjaink iránt nagyobb érdeklődést tanúsítsanak az eddiginél s különösen a vidéken lappangó példányokat (ez is onnan került a gyűjteményembe), megóvni az elkallódástól.

Megjegyzem még, hogy az alább közlendő színlapot, szó- és betűszerint hű másolatban adom.

PESTEN.

Ma Vasárnap Április 19-ik Napján 1812.

A NEMZETI JÁTSZÓ TÁRSASÁG.

A VÁROSI KIS JÁTÉK SZINBEN.

elő ad:

Egy Új víg Operát 2 Felvonatban,

ezen nevezet alatt:

VISZKOTS JANKÓ

A' LIPTSOVAI VŐLEGÉNY.

(Hanns Klachel)

A Musikáját szerzette Tutsek Úr. A' Magyar Játék színe alkalmaztatta Láng Ádám.

Személyek:

Hidegtelelősi, Doctor Medicinae	Benke Úr.
Anasztazia, ennek Nénye, hajadon	Takáts L. Assz.
Trési, a Doctor Leánya	Czagányiné If. Assz.
Náni, a szobalcány	Széppataki L. Assz.
Zöldhalmi	Magyar Úr.
Békesi Huszár Hadnagy	Déri Úr.
Tegzes Közlegény	Murányi Úr.
Viszkots Jankó, Liptsovai Urfi	Láng Úr.
Gáspár a Doctor Inassa	Balog Úr.
Cselédek a' Doctor Házánál }	Farkas Úr.
	Hegyí Úr.
	Szilágyi Úr.

A dolog történi Pesten a' Doctor Hidegtelelősi Házánál.

Logé és egyébb Biletteket lehet váltani a Kasszánál reggeli 10 Órától fogva 12-ig, délután pedig 4 Óraker meg nyittatik a Kassza. A szabad Bilettek mai Napra hasznavehetetlenek.

NB. Nagy Úr beteg.

A bémenetel ára Váltó Czedulákban:

Egy Felső Logé	4 fl.
» Alsó »	3—
Első Hely	— 80 kr.
2-dik Hely	— 16 kr.
3-dik Hely	— 12 kr.

Kezdődik hetedfél Óraker.

Közli: BAYER JÓZSEF.